

Remissvar på Betänkandet SOU 2021:43 Ett förstärkt skydd mot sexuella kränkningar

Justitiedepartementet

Dnr Ju2021/02201

2021-10-04

Sammanfattning

Inte Din Hora ställer sig bakom utredningens förslag om att utmönstra böter ur straffskalan för köp av sexuell tjänst. Inte Din Hora ställer sig även bakom en straffskärpning av utnyttjande av barn för sexuell posering och utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, men motsätter sig utredningens förslag i denna del. Vi vill även poängtera vikten av ytterligare straffrättsliga åtgärder i form av brottsofferstatus för den som tillhandahåller de sexuella handlingarna vid köp av sexuell tjänst, och en utvidgning av det kriminaliserade området för oaktsam våldtäkt när det kommer till handlingar som skett inom ramen för människohandel för sexuella ändamål eller andra prostitutionsliknande förhållanden.

8.13 Utnyttjande av barn för sexuell posering

Utnyttjande av barn för sexuell posering aktualiseras bland annat när ett barn utnyttjas för pornografiska framställningar eller andra dokumenterade, kommersialiserade sexuella övergrepp. Eftersom barn över 15 år har uppnått åldern för den sexuella självbestämmanderätten kan detta vara det enda brott som aktualiseras när barn mellan 15-17 år utnyttjas i sådana sammanhang. Den sexuella självbestämmanderätten finns till för att ungdomar ska få utveckla och utforska sin sexualitet (prop. 2004/05:45). Redan vid en kriminalisering av utnyttjande av barn mellan 15-17 år för sexuell posering i framställandet av pornografiskt material, har lagstiftaren tagit ställning för att detta inte ska ingå i ungdomars sexualitetsutveckling. Med hänsyn till detta, och att en stor mängd forskning pekar på att ett utnyttjande i sexuell exploatering kan leda till mycket svåra konsekvenser även för barn över 15 år (Stiftelsen Allmänna Barnhuset 2015; Stiftelsen Allmänna Barnhuset 2021; Jämställdhetsmyndigheten 2021; Inte Din Hora 2021; Inte Din Hora,

Child10 och Ellencentret 2020), anser Inte Din Hora att det kommersiella utnyttjandet av barn för sexuell posering istället ska inkorporeras i övriga sexualbrott mot barn, likt de typer av sexuella handlingar som begås mot ett barn mellan 15-17 år av en vårdnadshavare eller en person i liknande ställning.

8.15 Köp av sexuell tjänst

Inte Din Hora ställer sig bakom betänkandets förslag om att höja minimistraffet för köp av sexuell tjänst. Precis som utredningen påpekar har studier visat att det sällan rör sig om ett frivilligt val när personer ingår i prostitutionsliknande förhållanden, utan att det snarare är kopplat till svår fattigdom, missbruk, sexuella övergrepp som normaliserats sedan barndomen samt människohandel för sexuella ändamål (Jämställdhetsmyndigheten 2021; Inte Din Hora 2021; Inte Din Hora, Child10 och Ellencentret 2020). Med hänsyn till detta utgör köp av sexuell tjänst i regel ett betydande utnyttjande av en person i en mycket utsatt situation. Detta bör speglas i straffskalan och en skärpning av minimistraffet för köp av sexuell tjänst ligger i linje med detta.

8.16 Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling

Utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling är det brott som aktualiseras när barn mellan 15-17 år utnyttjas i sexuell exploatering som sker fysiskt och inte dokumenteras. Med hänsyn till samma argumentation under rubriken 8.13 Utnyttjande av barn genom sexuell posering, anser Inte Din Hora att utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling istället ska inkorporeras i övriga sexualbrott mot barn, likt de typer av sexuella handlingar som begås mot ett barn mellan 15-17 år av en vårdnadshavare eller en person i liknande ställning.

Brottsofferstatus och en utvidgning av det kriminaliserade området för oaktsam våldtäkt

Utöver de straffskärpningar som betänkandet föreslår, vill Inte Din Hora även poängtera vikten av att den som tillhandahåller de sexuella handlingarna vid köp av sexuell tjänst bör få brottsofferstatus. De skäl som betänkandet uppger för en straffskärpning av köp av sexuell tjänst är framförallt kopplade till skyddsintresset hos den individ som köps. Med hänsyn till detta bör den som köps rimligen bedömas som brottsoffer.

Inte Din Hora vill även lyfta fram en önskan om att utreda huruvida det kriminaliserade området för oaktsam våldtäkt bör utvidgas. I dagsläget kan lagrummet tillämpas på fall där den som köps är utsatt för människohandel för sexuella ändamål och köparen varit grovt oaktsam beträffande denna omständighet, men eftersom rekvisiten för ansvar är mycket högt ställda har lagrummet ett begränsat tillämpningsområde. Eftersom köp av sexuell tjänst redan är olagligt, och det är väl känt att prostitution är en industri som präglas av svår social utsatthet och utnyttjande, bör det kunna ställas krav på köparen att vara särskilt aktsam och inte endast grovt oaktsam. Vi vill också se att det kriminaliserade området utvidgas till att omfatta fall där den som köps visserligen inte har blivit tvingad till handlingen av en tredje part, men där det i praktiken inte rör sig om något annat än ett tvång, såsom när personen behöver genomföra de sexuella handlingarna för att få tak över huvudet, mat eller andra grundläggande behov tillgodosedda.

Källhänvisning

Proposition 2004/05:45 *En ny sexualbrottslagstiftning*

Stiftelsen Allmänna Barnhuset (2015) *Unga, sex och internet i en föränderlig värld*

Stiftelsen Allmänna Barnhuset (2021) *Unga, sex och internet efter #metoo*

Jämställdhetsmyndigheten (2021) *Prostitution och människohandel: Slutredovisning av uppdrag att stärka arbetet mot att barn och unga respektive vuxna utnyttjas i prostitution och människohandel, samt kartlägga omfattningen av prostitution och människohandel*

Inte Din Hora, Child10 och Ellencentret (2020) *Ingen hörde ropen på hjälp*

Inte Din Hora (under utgivning 2021) *Kartläggning av utsatta i kommersiell sexuell exploatering, deras åsikter och behov*